

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagossi)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ. NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre Espanya pessetas 1'50—Cuba, Puerto Rico
y Extranjer, 2'50

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARA AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

Els que mes han contribuït al seu èxit han sigut els núvois.

La protagonista, mullada de cap a peus, diu que ella no 'n té la culpa.

Las comissions organisadoras no n' han tirat pocas de maledicions cap amunt!

Els carrers, ja 'ls haureu vist:
iquin espectacle mes trist!

Els forasters, no sabent abont ficarse, han matat les horas passejantse en tranvia.

Els botiguers, que tan bons negocis se pensavan realitzar, han vist la veritat d'aquell ditxo: Carrers mullats, calaixos aixuts.

!Ni 'la venedors de parayguas han fet res! Com que tots els forasters se'l portaven...

Y, lo que ara diuen els pagesos:
—Fet y fet, las grans festas las farém nosaltres cullint el bé de Deu de bolets que ab aquestas plujas ha sortit.

ZOLA

Lo que fa més gran al home es l'afany de veritat, el d'al de buscarla i un cop té la convicció de posseir-la, el valor de proclamarla ab el cap alt, la conciència satisfeta y sense parar esment en les conseqüències.

Així han procedit tot els sers superiors aspirants a mereixer el nom de redemptors del espirit humà. Així era també aquest escriptor admirable que l'mon acaba de perdre: Emili Zola.

La veritat per fi y la veritat per medi; aquesta fou sempre sa divisa. En totes las seves produccions palpitava aquest amor à la veritat. Y com si l'obra copiosa y magistral que ha donat a l'estampa en trenta cinc anys de labor continua necessites un mot que la sintetizés, el seu últim llibre, que avyn se publica en folletí en els principals periódics del mon, ostenta per títol el mot «VERITAT.»

Naturalment qu'estimant la veritat per damunt de tot, Emili Zola era en política, republicà; en sociologia, partidari de les solucions que tendeixen a fer à l'home participant de la major suma possible dels goigs de la vida, no sols dels materials, sino també dels morals y dels que tenen per órgano fruitiu la intel·ligència; y en materia de creences, adversari de totes las religions positives, que prometen una vida ultraterrena, contrariant la naturalesa humana, enterboleixen la ràhó, pertorban les conciències y posan trabas al natural progrés de la humanitat.

Aquestes tendències lliures y progressiwas posades al servy de un humanitarisme generós constitueixen el credo del genial escriptor, y tan encara-

Zola a l'edat de 8 anys.
(De fotografia.)

la poesia; al contrari, en lloc de la poesia artificiosa més ó menos galana y seductora, engendra la poesia de la veritat qu'es la més penetrant y emocional de totes. Per això en Zola, ab la seva prosa naturalista, deuria ser considerat com un dels més grans poetas dels temps moderns. Passatges se troben en sas novelas que semblan cants de poema. Zola es el poeta èpic de la realitat vivent, que també es hermosa ab tot y ser real, mal pés al encatañat de l'artifici y la mentida.

Emili Zola era fill de un enginyer de origen italià, havent nascut a París el 2 de abril de 1840. Passà la seva infància a Aix, població de Provença, ahont son pare estava ocupat en la construcció de un canal. Pero sent encara noi quedà orfe y hagué de coneixer totes las privacions y necessitats inherents a una vida sumament precaria.

Un detall curiós dels seus estudis. En l'examen de retòrica, ell qu'estava destinat a asombrar al mon ab els seus escrits, rebé carabassa.

Variacions sobre La Terre. - Música de Emili Zola.
(Caricatura de Caran d'Ache.)

Pera guanyarse la vida's dedicà al periodisme en la capital de la Provença. Molt li serví aquest aprenentatge literari, qu'exigeix tanta facundia y flexibilitat en el maneig de la ploma. Allà publicà sa primera novelà titulada: Els misteris de Marsella, una verdadera novelà de follett.

Trasladantse a París desitjós de obrir-se camí quins dies més tristes no hagué de passar en un principi! Ell mateix conta que la major part de un hivern no tingué altre aliment que pà sucat ab oli. El pà se l'guanyava com podia y l'oli li enviava

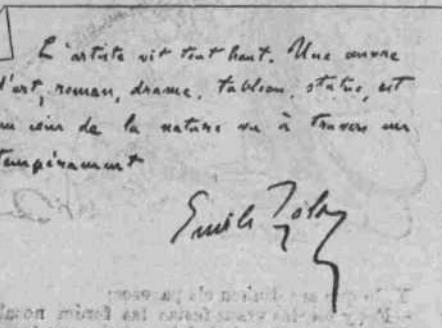

Zola saludant a Balzac.

(Caricatura de A. Gill.)

nadas estaven en el seu esperit, qu'eran à la vegada que l'foch caldejador de sas inspiracions soberanes, la forsa motriu de la seva ploma genial, sembradora incansable de bellesas sobre l'camp infinit del art.

Zola sent filòsop que penetrava molt à fons els intrincats problemes del esperit y de la vida, y

Autògrafo de Zola.

Zola trucant en vía a la porta de l'Académie, fins a rompre l'cordó de la campaneta.

(Caricatura de La Silhouette.)

una seva tia de Aix. Una temporada no pogué sortir de casa per falta de roba. Allà s'estava embolicat ab la flassada, segons diu ell mateix, à tall de moro.

Una ocupació modesta en la llibreria Hachette,

home científich de una cultura extraordinaria, fugia de tota àrida disertació que hauria fet enutjós el seu treball. Artista de cos enter, donava forma corpòrea y plàstica als seus pensaments; vida palpitant à sas creacions reals y simbòlicas al mateix temps; un interès atractiu à la fàbula de sas novelas, que no era tal fàbula, sino la veritat entera y verdadera, fidelment reflectada en l'espill sempre clar del seu ingen; carn y ossos à la munició bullidosa de sos personatges; ambient vital al fondo dels seus quadros; y no podia deixar de marcarlo tot ab el segell poderós de la seva personalitat.

Ell es qui rompant ab las falornissas de la imaginació tan propensa al desvari, proclama'l método experimental aplicable à la novelà. Per escriure cosas de la vida es precis observar la vida atentament, saberla sentir y analisarla fins à lo més intiu per després reproduirla vigorosamente, ab fidelitat, en una síntesis perfecta. Aquest método no exclueix

tot just li donava pera viure. Y ja llavoras havia donat à la estampa sots Quèntos à Ninon, que son un portento de frescura y delicadesa. Pero encara la seva firma estava molt lluny de cotisar.

Ab Teresa Raquin començà à cridar l'atenció del públic. Era a l'any 1867, y per fi trobà un editor que, apreciant el seu talent, se mostrà propici à acceptar l'història de una família durant l'Imperi, que havia de desarrollar-se en vint volums. Aquesta obra colossal forma la serie de Les Rougon Macquart, que havia de contenir novelas tan importants com La curée, Le ventre de Paris, La conquête de Plaisans y l'Assommoir, qual èxit signé tan immens que s'escampà pel mon enter; à las quals anaren seguint Une page d'amour, Nana, Pot bouille, Au bonheur des dames, La joie de vivre, Germinal, Le terre, Le rêve, La bête humaine, L'argent, La Débâcle y Le Docteur Pascal.

L'autor de aquesta serie de maravillas, al mateix temps que las escribia, havia de lluytar per imposarlas. Ferm en els principis de la escola materialista, sostenia las més encarnissadas polèmiques ab sos enemics y émuls y fins ab els envejosos, que l'taxavan de groller, escandalós y pornogràfic. De cap autor s'ha dit may lo que de'n Zola; pochs se'n trobarán en cambi que, com ell, s'hajan sapigut ventar las moscas. El públic acabà per donar-li la ràhó, agotant rápidament las edicions que se xifravan per milers y milers d'exemplars. Y las famosas novelas rebassant las fronteres de la França donavan la volta al mon traduïdes à totes las llengües coneigudes. May un autor ha alcansat una celebritat tan universal.

Le Rêve, de Zola.
(Dibuix de Forain.)

Ab sos grans èxits coneigut per fi la prosperitat y la riquesa. Podent viure com un príncep, portà sempre una existència de burgès acomodat en sa hermosa casa de Médan, plena de preciositats artísticas y alegrada ab la dobla companyia de la seva esposa. Era un home de bones costums, ordenat y metòdic sobre tot en el treball. Quan tenia concebuda una novelà y reuníts tots els elements necessaris per elaborarla, dedicava tots els matins à escriurela y no deixava la ploma sens haver omplert el número de quartilles que diariament s'havia fixat com à tasca. Així, ab tranquilitat y método, realisava sas admirables produccions.

Poch amich de distretu's freqüentant círculs y reunions, à Médan solia reunir à sos amics y deïxables, per entregarsells ab ell a las expansions de la vida literaria. Tothom que allí l'ha coneigut encouma son tracte carinyós y son esperit sincer. Odiava la mentida y fins la mitja mentida que significan certes convencions socials. Al pàp y al vívi: aquest era l'seu lema. «A què conduheix enganyarnos à nosaltres mateixos?»

Després de la serie d'obras que constitueixen los Rougon Macquart, en la qual ha quedat genialment estereotipada la vida del imperi en totas las capas socials, ne publicà moltes més, entre elles los Nous quèntos à Ninon, Los hereus de Rabourdin, Bouton de rose; els tres admirables volums Lourdes, Roma y París destinats à demolir els fanatismes de la degeneració religiosa, als quals havíen de seguir els Quatre evangelis expressió de la nova fe. Mentre preparava la seva publicació, donava à la estampa Fecondité, obra de un talent en tota la seva madurezza, y Veritat, qu'està publicant en els presents moments, à la qual havia de seguir Justice que, segons notícias, tenia ja molt adelantada.

Veritat y Justicia quins dos títuls més sugestius, més plens de afallegadoras esperances, proclamats per en Zola! Veritat es el fruct de les impresions del autor en una de las campanyas més tremendas que hagué de renir, durant la seva vida, en pro de la innocència atropellada. Tothom recorda la defensa que feu del desventurat Dreyfus, en el memorable article J'accuse... L'admiració que provocà ab aquell rasgo de valor civich es de aquells que perduren eternament. Tot li era advers: l'opinió de

Retrato de Zola al començar la qüestió Dreyfus.

una gran part de la França soliviantada pel nacionalisme, imunda barreja de chauvinisme y de reacció, que se cebava en una víctima innocent, sola per ésser juhéu, y amparava à tota costa els errors y iniquitats de un concell de guerra sols per pertenyèr à l'armée is que l'i constituyian. La tensió dels esperits havia arribat à un grau de sobressitació tremebunda. La febrada s'havia apoderat de la immensa majoria del poble francès. Zola, obheint els dictats de la seva consciència, tenint per tot'arma la convicció y per bandera única la veritat, s'atreu à oposar la seva persona à aquella onada de llot, de infamia y de rancunya. Signé xiulat, insultat, despectuat, perseguit: fins bagné d'emigrar a Londres. Pero no desmayà un sol instant: res li importava perdre una popularitat guanyada ab tota una existència de treball, ni la fortuna, ni la llibertat, ni la vida mateixa: la veritat havia de surar à despit de tot... y la veritat à la fi signé reconeguda y proclamada.

Zola logrà rentar aquella taca infamant. La nació francesa, un cop bagné recobrat la serenitat perduda, bagné de quedarli eternament agrahida.

Aquest home admirable, tant per las seves obres com per seu heroisme, aquest propulsor ènergich y vigorós de l'emancipació de la conciència humana, causa sagrada al servei de la qual consagrava la llum esplendorosa de la seva intel·ligència, la forsa potent de la seva voluntat y l'eficacia avassalladora dels seus exemples, havia de morir impensadament, víctima de una desgracia imprevista.

Tornava a París del seu estiuheig, y com la seva casa, temps feya no habitada, era una mica freda, les criats encengueren l'estufa que tenia en sa cambra-dormitori. Se ficà al llit ab la seva esposa, à las deu del vespre. Observant que no's llevava molt més tard de l' hora que tenian per costum, y trobantse en l'habitació uns mestres de casa que havien de procedir à algunes reparacions, trucaren à la porta de la cambra: ningú ls respongué, y tementse'n una, l'obriren violentment. Respirant una bocanada de tnf mèfítich, veieren el cos del seu amo, penjant del seu llit ab el cap sobre l'alfombra y el de la senyora immòbil, embolcallat ab els llenys: aquell encara calent, però difunt; el d'ella conservant encara un alé de vida.

Li lavaren i donaren compte de que l'óxit de carbono desprendentse de l'estufa, que desgraciadament estava obstruïda, li havia produït l'asfixia. Se coneix que'n Zola no pogué acabar de saltar del llit per anar à obrir els balcons, quan observà qu'estaven asfixiante.

La mort del gran home ha produït un esclat de dol universal. Tots els amants de las ideas progresivas la ploraran desde lo més intiu del seu cor. Sols els fanàtics y explotadors de la humana bestesa que s'han creat una divinitat à imatge y semblanza seva, animada de sas malas passions mateixas, proferiran la blasfemia de dir que la mort de'n Zola ha sigut un càstich de Deu.

DE DIJOUS A DIJOUS

EN Montilla passa mil angunias perque ls seños del Tribunal de lo Contencios están ofesos pel preàmbul de un decret referent al dit Tribunal, y exigeixen explicacions claras y categòriques. Las que han donat en Montilla no ls satisfan y amenassan ab dimítir si no dimítix avants el ministre. Es allò que's din quan s'agefan las coses à la valenta. «Els dos no cabén al mon.»

Pero no s'alarmin: per enfadats qu'estiguin, ja's cuidarà en Sagasta de posarlos en pan. «No es una gran breva el ministeri de Gracia y Justicia? ¿No son també brevas de las més ricas y aromáticas els càrrecs de magistrats del Tribunal contencios? Doncha à upar cadaescú la seva, y quan à l'un se li apgui que l'altre li dongui foch, que així s'ha de fer entre bons fumadors: el foch no's nega à ningú.

Fora de aquest conflicte no passa res més en el camp de la política digne de mencionar-se, com no s'agui els enfadats de'n Weyler pels desaires que li donan, cada vegada que porta alguns decretos de nombrament à la firma del amo; y las il·lusions de'n Canalejas à qui, segons diuen, se li ha deixat entreveure la possibilitat de que se li confihi l'ençàrrec de constituir un govern radical. (Vana il·lusió si se'n refia! Encare que'n Canalejas se gastó tot lo te en comprar bitllets de aquesta loteria, encsere que ls adqureixi tots, ja'n pot estar ben segur que no treurà la grossa. Hi ha coses que semblan rifas y no son més que rifadas.)

La qüestió del restabliment de las garantías à Barcelona es el qüento de no acabarse mai més. La setmana passada las autoritats grosses (l'alcaldé y l'president de la Diputació) no hi foren contatejats: se reuniren ab gran misteri, y encare que no se sabpel clar lo que acordaren, el govern persisteix en tenirnos à dieta de ley... y fins sedan que'n Moret està molt cremat ab en Manzano, pel canvi que s'ha operat en aquest senyor, puig així com avants no volia que aleshores la suspensió, ara està perque s'ha.

De totes maneres aquest estat anormal ha impedit que ls molts y entusiastas partidaris que te à Barcelona la Revolució de Setembre, poguessin commemorar el seu aniversari. Y es llàstima, perque la conmemoració aquesta hauria sigut el número més important de las festes de la Melé.

En el resto d'Espanya la conmemoració s'ha celebrat ab gran entusiastisme, pels republicans exclusivament, únichs hereus de la Revolució. En quant als monàrquics, segueixen l'exemple de'n Sagasta: encare se l'estan menjant y tenen feyna à taula.

Hi ha hagut meetings à la Corunya y Gijón, à

Valencia, Vinaroz y Castelló de la Plana, à Lleida y à Cervera, y à molts altres punts que seria llarch citar.

A Almeria, en Salmerón va pronunciar un de sos discursos més admirables; y à Madrid mentres alguns milers de republicans acampats en los Viveros festejavan la diada, va passar el cotxe de 'n Sagasta, y diu que al veure's tan alegres y animats, l' emoció va pintarse en son rostre de ordinari impassible. Devia pensar en lo vell que s' ha fet y en lo joves y frescos que 'ns conservén els republicans. No hi ha com guardar fidelitat à las ideas per no envilir. La tranquilitat de conciencia es un bálsam d' eterna joventut.

Un banquet donat à Madrid en honor de monsieur Charbonnel, donà lloch à que 'l diputat de la Cámara francesa pronuncié un notable discurs.

Recordá que al igual que Mr. Combes ell havia sigut eclesiástich; pero que al donar-se compte de que atentava contra sa propia naturalesa y contra la societat, va rompre las ligaduras que l' tenian tancat en aquell sepulcre, pera seguir la verdadera vida. «Per qué—digué—lo que vaig fer jo no ha de poder ferho una nació entera? Per qué Espanya no ha de desligarse de la tiranía del Vaticà?»

Mes avall donà probas de coneixer molt bé el nostre país al dir: «M' he convenstut de qu' en aquesta desdixida y gran nació el govern es monárquich y clerical per conveniencia; pero el poble es eminentment republicà y anticlerical.»

En efecte: aquesta disparitat es la qu' está fent la desgracia d'Espanya, y la cosa no tindrà remey fins que 'l poble apeli à las grans resolucions.

PEP BULLANGA

BARREJA

STÉM à punt d' acabar las festas. Els forasters se'n tornan als seus pobles, renegant del temps y encantats dels festeigs que s' hagueran fet si no hagués pogut; els botiguers passan balans y maldicen de les plujas que al mollar els carrers han aixugat els calaixos, y tothom per fas ó per nefas troba un motiu per estar descontent de las festas celebradas.

Y mentres els esperits petits d' aquí s' esforsavan en volgner donar un caràcter mequí à las festas, mentres els envejosos pretenien ab despòticxs procediments cohibir al esperit públich desitjós d'esplayarse, mentres l' avaricia gastava raquitícamen el xavo ab l' incentiu de guanyar la pesseta, y la tonteria s' enlluernava ab uns quants mirallets com la més estípida cosa, els coros cataláns passejaven la bandera de la fraternitat per las provincias andaluzas.

Per sort las provincias espanyolas no fan cas de las ximplerías de quatre baladres, y els andalusos, tractata tan despectivament per uns quants frenètichs ab més vanitat que cervell, han acollit als obrers cataláns que segneixen creyents y coratjosos l' obra fraternal d' en Clavé, ab una abraçada de germanor qu' hauria de fer caure la cara de vergonya als catalanistas rabiosos.

Pero hi ha gent de una mena de manera que quan corre per la montanya una quadrilla de bandolers s' entreté renyint ab els vehins pera fer més fàcil la tasca dels malfactors.

Mentre las regíons ens tirém els plats pel cap, el centre fá de nostres diners y de nostra vergonya lo que li dona la gana.

La gent política que se 'ns menja de viu en viu, segueix fent política tan menuda que dona fastid al fixars'hi.

En Moret, el funest Moret fá tota mena d' equilibris per calseur la jefatura del partit liberal, y els demés prohoms d' aquest partit ó partida el combaten, no per creure que sa jefatura pugui ser funesta per Espanya, sinó per repugnats dictats de l' enveja que 's corsica. Y en Sagasta sortejan el temporal, hace que se vaya y vuelva, jugant com sempre à crear conflictes pera tenir el gust de solucionarlos á forsa de socarroneria qu' es sa única qualitat.

Diguin lo que vulguin, la gent de Madrid son els amos de l' auca y ho serán per molts anys. Ells ho entenen. Mentre l' una regió s' divorceix, l' altre es baralla y la de més enllà trenca el son; mentrels els partits avansats s' esbravan malgastant xarop de boca; mentrels els de l' altre rama s' dessacreditan; mentrels el país s' entreté perdent el temps, ells s' aprofitan, y avuy els uns, demà els altres, van fent només y fortunas á costa del nom y de la fortuna de la desventurada Espanya.

Confíem en lo imprevist, que ha sigut sempre la providencia dels espanyols.

JEPH DE JESPUZ

BATALLADAS

LS liberals de Lloret de Mar encara no 's ha sigut possible fer una manifestació de amor à Espanya, contra las tendencias separatistas que, ab escàndol de la immensa majoria de la població, van exposar-se allí pel canonje Collell y altres perdigots.

Cada vegada que al efecte intentan dirigirse al santuari de Santa Cristina, troben ocupats tots els passos per la forsa pública, à las ordres del arcalde, y se 'ls obliga à retirarse.

Y naturalment, es de creure que l' arcalde no s' atrevirà à fer una cosa semblant, si no contés ab l' apoyo del governador de Girona. Y es de creure així mateix que 'l governador de Girona no prestaria l' apoyo al arcalde de Lloret si no estigués degudament autorisat pel ministre de la Gobernació.

De Madrid, donchs, parteixen aquestas coacciós,

contra un poble catalá que pretén posar de relleu el seu amor à la patria espanyola.

Y després s' extranyaran de las audacias dels separatistas!

L' associació de coros de Clavé acaba de visitar Córdoba y Sevilla, essent rebuda ab frenèticx entusiasme. El mateix sentiment de admiració y afecte que han despertat per las provincias del Nord, de Llevant y del Centre l' han vist reproduuirse ab igual ó major grau de intensitat en la regió andalusa.

El secret de aquest èxit eminentment nacional, sense deixar de ser catalá de rasa, està explícit per ser els coristas honrats traballadors, professar ideas adelantadas y cantar ab tot el cor l' himne de 'n Clavé / Gloria d'Espanya!, ab el qual están intimament identificats.

Per això, ningú com ells estima à Catalunya, ni tampoc ningú com ells sab ferla estimar à las regíons germanas.

Si'l catalanisme tingués generositat de cor y la vista fina, s' inspiraría en l' exemple que li está donant repetidament l' associació de coros de 'n Clavé.

Diuhen que 'n Sagasta, això que 'l fret comensal a apretar demanarà sis mesos de llicència, deixant qu' en Moret fassí la aprenentatge de President del Consell de ministres.

Pensa que de aquesta manera s' acostumarà à subjectar-se dòcilment à la férula de aquest nou Mestre Titas... ab lo qual, per fi, podrà quedarse amo del estudi.

Moits enemicxs te'l sistema parlamentari.

Pero els enemicxs pitjors son els que ab combinacions de certa classe, s' estan riuent d' ell de la manera més descarada.

L' aplaudit dramaturgo D. Joseph de Echegaray ha sigut nombrat què diran?

[President de la Junta del Catastro].

El poeta Núñez de Arce es president del Banc Hipotecari, y'l literat Mellado, director del Banc d'Espanya.

Això van las cosas d'Espanya, nació à la qual no en va se l' anomena el país dela vice-versas.

Pero aquests literats podrán dir:

—Cert que no hi enteném res en contar... com no sigui contar quèntos, que ja es contar alguna cosa.

Pero 'ls números se posan en columna com els versos... y això sola ja te algun punt de semblansa ab las nostres ocupacions predilectas.

¿Qué més volen? ¿No sabém firmar la nómina? Donchs ja ho sabém tot.

En Canalejas ha anat à Murcia, à presidir la distribució de premis del Tiro nacional.

Tothom esperava que reanudaria la campana interrompuda à Barcelona; pero tothom se n' ha emportat un xasco. Aqueils atreviments democràtichs y anti-clericals de la primavera, deuen haverse esbravat durant l' estiu.

[Qué s' hi ha de fer! Els uns van à San Sebastián à cobrar forsas: el Sr. Canalejas hi va anar à p'redres.

Y aquí'l tenen ars brindant pel rey, en un banquet, com si de la monarquia n' esperés encare alguna cosa; y encatarinat ab el Tiro, no mes que ab el Ti. Ro, al Tiro exclusivament.

Ja pot estar ben persuadit en Canalejas, que per mes que 's dessanyiti cridant: —Arri!—lo qu' es ab aquest tiro, no arrancará ell ni ningú, 'l carro, enllaçat en la fanguera de la reacció y del clericalisme

CARTAS DE FORA

PALAFRUGELL, 30 de setembre

A l' edat de 32 anys vá ser enterrada civilment l' espous del llibertari Martí Sardo, havent sigut acompañat al lloch del etern descans y als acorts de una marxa fúnebre per mes de 100 persones entre homes y donas.

TARRAGONA, 25 de setembre

Ahir tingueren fi las festas que nostra ciutat dedica à Santa Tecla. La professió sigüé molt lluïda. Total: hi anaven 2 ó 3 banderas, uns quants noys y una reixa de mossens darrera. Se coneix que la Teclita devia enfadarse, puig à la nit avants de tirar el castell de focs v' obsequiarnos ab un gran xafach. —Lo únic notable fou la veritllada que donà l' Ateneo ab motiu de la reparació de premis als seus alumnes.

HOSPITALET, 29 de setembre

Nada menos que de fills de Satànàs vá calificar als que lleixeixen La CAMPANA y altres periódichs lliberals un predicador furios, incitantlos à que vagin à sentirlo. Ja sab ell que 'ls que alentan sentiments generosos no tenen per qué anar en llochs shont se predica la mentida y s' exercise l' explotació. Y ademàs te molt poca gracia anar à sentir insults en un lloch shont el interessat no s' hi poden tornar. Que baixi del cubell y surti al carrer y llavors sabrà la resposta que li donan.

SANTA COLOMA DE GRAMANET, 29 de setembre

Gracias als exclusivismos de un aspirant à cacich que 'l dia de la festa major vá tancar la porta del ball del Cassino à un sens fi de persones, s' organisi un ball en un' altra sala, que 's veié extraordinariamente concorregut, prenenthi part molts socis, del mateix cassino. Qui pagà la festa fou el cafeté de aquell establecimiento, que a pena tingué consumacions per falta de concurrencia. Aquests son els resultats de deixar ocupar la presidència del Cassino, à un home que no està en condicions reglamentarias ni pera ser soci, aspirant à regidor, y que no podentho ser s' entreté en provocar disgustos y buscar rahòns per tot arreu ahont se fica, y sense dret.

ARBÓS, 25 de setembre

El carboner té estamordit à molta part del poble ab els seus predicots. L' altre dia explicava la causa de la catàstrofe de la Martinica. Digué qu' en aquella isla 's feu una professió, en la qual en lloch de Sant Cristò hi portaven un porxo crucifict. Deu irritat va fer explotar el volcà, salvantse sols els qu' estaven dintre de la iglesia. (Lo qual no es cert, puig també 'ls de la iglesia hi van petar.) Ab això vol dir que 'ls feligresos no 's

moguin de la iglesia, per si algun dia estalla à Arbós un volcà com el de la Martinica.—Sembla mentida que un poble en el qual avants hi prenderavan las ideas republicanas se deixi embauçar de una manera tan estúpida.

COPONS, 26 de setembre

Tenim un galeno admirador de la babosa *Perdiu*, mes aficionat al llibre de las 48 fullas que als tractats de las eminencias médica, que l' ha donada en denunciar que aquí reynan enfermedades contagiosas, que no existeixen ni ha suferit ningú de la vila. ¿Se pot saber quinas midas prollàcticas ha pres per evitar el contagi? Cap ni una. Pero ja haurà lograt lo que 's proposava, això es: fer gala de una eruditat que desgracia dels clients que forsolament l' aguantan no posseixen. Pero s' haurà de convèncer de que aquestas cosas no s' aprenen jugant al burro ni cantant el gori-gori, y que Copons no es Cornudella, nom que aquí no 'ns agrada, per mes que a n' ell tal vegada li fassi molta pessa.

ARTÈS, 28 de setembre.

Res podém esperar del diputat per Castelltersol, sastre de ofici, per lo mateix que no deu l' elecció al poble sinó à las tupinadas fetas pels cacichs Berenguers y de més lacayos explotadors sense conciencia, que necessitan qui 'ls ampari en las injusticias que cometan. L' endemà de la torna-boda de la festa major, l' agrahit diputat convidá à fer un fart en una font à la plana major dels burgoses que gastan y no produheixen y del partit carlinaista, del qual es capitá mossén Guindilla, mentrels al poble que traballa y dejuna se l' condemna à pagar aquesta y altres xericinos. Dicx això perque 'ls teches que 's fan en els col·legis electorals els dies d' eleccions se pagan ab fondos del erari municipal. Valdria més qu' en lloch de gasterlos en aquesta desfillasser y en adornar el carro hom viu el flamant diputat sastre, com si fos l' escalinata de una catedral, mentrels els altres estan intrasitable, cumplissin las lleys de Higiene separant el cementiri del contacte de la població, ja que las parets tocan à la plassa y estan ben prop del local ruinós que serveix d' escola pública de noys, abont se respiran las emanacions de aquell centre de podridura de carn humana, y es ademés un criadero de ratas, dragóns, sarantanas y hasta serps.—Aquestas son las gangas que s' disfrutan en els pobles dominats pel caciquisme.

FESTAS EN SUCH

¿Qué tal, bons forasters? Us han fet pessa las grans festas ab que nostra comtal ha entretingut sos ocs uns quants dies, prenen al pell à mitja humanitat y eclipsant victoriósament las glòries de Viladecaballs?

Us han agratit forsa 'ls archs simbòlicos

y'l requetzel de draps

que han lluitat en las plazas més famosas

y'ls carrers principals?

Us heu quedat satisfechos de las sardanas,

del concurs de gegants,

del batalló infantil de voluntaris,

del festival del Parch,

dels àpits que 'ns plantà l' arcalde Fabra,

dels foches artificials,

del Drach, del elefant, de la Masia

y dels Xiquets de Valls?

—Si no hagués pogut tant! —diréus sens dupte:

ipotser si que hi hauríam disfrutat!

Pero aquí s' diverteix sentintse à sobre

aqueill fret devassall

que solzament parava

per tornar à comensar?

¿Qué cosa aixeca 'l cap, quan té pron feyna

à mirar sota 'l nas

per no deixar las botas encastadas

dintre un motlle de fanch?

—Es vitrat, forasters; mes permeteume

que ab tota ingenuitat

us declarí que m' semblan vostras queixas

bastant forta del cas.

Barcelona es un poble molt metòdich,

y té, per consegüent, ben senyalats

els tràmits à que té de subjectar-se

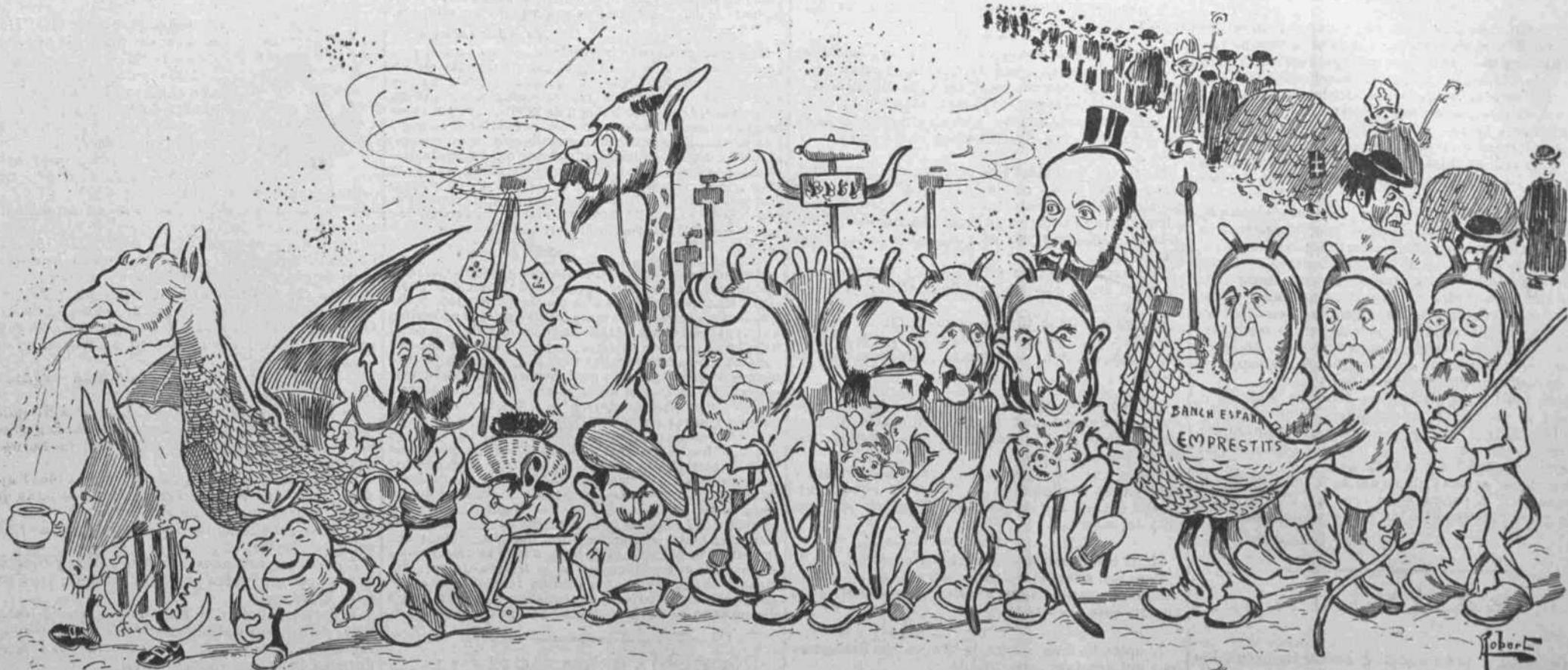
en el transcurs del any.

Per Tots-Sants, ja se sab, tenim castanyas,

per Nadal neules, dècimas y gall,

per Carnestoltes gresca, esbronchs y rúa.

Festas de tot l' any

En aquesta gran comparsa,—lector, si bé ho consideras,—també hi ha diables y nanos —y sobre tot cucas-feras.

REPICHS

X periódich que s' publica à Barcelona ab el títul de *Correo de la Tarde*, parla de molts miracles que s' realisen en el temple de la Justicia, y entre altres cita à los escrivientes que ganan doce ó quince duros al mes, tienen queridas y llevan brillantes de dos mil pesetas y gastan y triunfan per totes parades como si fuesen hijos de casas opulentas.

Verdaderament, miracles de aquest tenor, fan caure d' espatllas al home que tingui las camas més fortas.

Jo fins no m' explico com pot aguantar-se dret el Sr. President de l' Audiencia.

Perque si's peixi-minutis de la curia gastan aquest rumbó i què succeirà ab els peixos grossos?

Valdrà la pena de averiguarlo.

Y ningú mes indicat que l'Sr. President de l' Audiencia, funcionari serio, riguros y exigent, com ho indica l'seu parer de que continuhi à Barcelona l'estat de guerra y la suspensió de les garantías constitucionals, en bé de la pública tranquilitat.

Al retréurel aquesta opinó que li atribueix la premsa de Madrid, ¡may diria à lo que vaig!

Senzillament à ferli una pregunta. Es la següent:

—¿Les garantías constitucionals suspesas pera la totalitat dels ciutadans de Barcelona ho estan també pera 'ls funcionaris judicials que té à las seves ordres?

En cas afirmatiu—com crech—no vacili mes: decí el' estat de guerra en el Palau de Justicia, y en un moment donat defassi 'ls miracles incomprendibles que allí diuhen que s' realisen, posant presos als que s'ho mereixen, ab els anells de las dos mil pesetas y tot y fins ab las queridas si es precisa, perque no estiguin tristos.

Que no's digni que l'estat de guerra serveix sols per molestar als qu' estan ansiosos de fer us dels drets reconeguts en las lleys, y sobre tot que no's digni que l'Sr. President de l' Audiencia tot mirant lo que passa à la ciutat, se desculda de veure lo que ocorra al temple de la Justicia.

Son verdaderament edificantis els exemples que donan algunes famílies regnants.

Al Sr. Leopoldo de Bèlgica se li morí la senyora, mentres ell se trobava à Luchón, desfrutant la vida regalada de aquella estació balnearia. La reyna, à pesar de tenir marit y fillas, va morir sola, sense ningú de la familia al seu costat.

Un cop difunta, l'Sr. Leopoldo—áixò sí—va anar-s' a Bruselas en tren ràpid, no sols per assistir als funerals, sino per fer expulsar públicament de la iglesia à una filla seva, ab la qual fa temps que hi està renyit.

El poble, que sempre porta la contraria als reys, va aclamar à la princesa expulsada... y l'Sr. Leopoldo, fugint de amohnos, va pendre'l tren mes immediat y se'n va tornar à Luchón, com si res hagués succeït.

No dirán els belgas que l'seu rey deixi de guanyar-se la llista civil!

A la Teresa Claramunt, qu' està fent propaganda per Andalusia, à cada punt la detenen, y à cada punt també tornan à posarla en llibertat.

Se coneix que li volen bé, y per entretenirla fan com si la portessin à la piazza de toros, fentla estar tan aviat al sol, com à la sombra.

Vaja, una verdadera diversió... sobre tot si la interessada s'ho sab pendre ab calma.

Una frasse de 'n Maura:

—En Moret es un hábil pirotécnich, pero molt antiquat en el seu art.

Que 'ns dispensi en Maura si no hi estém conformes.

Pirotécnich ho es en Moret y antiquat també; però hábil...

«Cóm ha de ser hábil un home à qui 'ls trons grossos li petan sempre tenintlos als dits?

Durant el desfile de gegants, exclamà un ciutadà:

—Ja no hayfan de ser perdigots els que s' han encarregat de las festas!... Hasta al gegant han afeystat!

Un periódich local s' ocupa d' una formigueta mística, economo de la parroquial iglesia de Santa Mónica, que si no arriba à ferse rich, no será perque no hi posi tots els medis.

L'Ajuntament confia'l reparto de bonos de beneficencia à la Caritat Cristiana, y aquesta associació, per acreditar el seu titul, se val dels ensotanats y principalment dels rectores de las parroquias. Donchs bés, la formigueta de Santa Mónica, als ho mes que per diferents conceptes té empleats en la iglesia, com també à las donas que netejan, cuseñ, guisan, etc. etc., en lloch de pagarllos en diners ele pagina en bonos.

—Volen una combinació mes ben trobada? En virtud d' ella s' estalvia molts quartos, rebaxa als que traballan al seu profit à la categoria de pobres mendicants, y 'ls verdaders pobres de la parroquia, esperan en va 'ls honoris del Ajuntament ab un pam de boca oberta y badallant de gana.

Vels'hi aquí un exemple de aquella caritat que predica Cristo, y que traduvida al llenguatge capellanesch está expressada ab el següent aforisme: «La caritat ben entesa, comensa per nosaltres y en nosaltres acaba.»

L'econo de Santa Mónica s' diu Mossén Vall. Y tant com val!

Val tant or com pesa.

Ha tornat en Weyler de San Sebastián, sense que hajin volgut firmarli 'ls nombraments que duya preparats.

Y es aquest el desaire 4,000 y 1 del mateix genero que porta rebuts.

Per això no s'hi encaparra, y en tot pensa menos en dimirir.

Aixís com las criatures se fan fortas cayent, en Weyler se fortifica rebent puntadas de peu.

Y té la ventatja de portar un uniforme tan tronat, que una patada mes ó menos no se li coneix.

—¿Y las garantías?

—Suspenses.

—¿Y 'l govern?

—Reprobat.

Llegeixo:

—Se dice que existe un dualismo entre el gobernador de Madrid y alguno de los ministros, que será, sin duda, el Sr. Moret, y se anuncia que dentro de breves días se autorizará el baccarat, en todos los sitios de recreo.

Aixís es com s'ha de fer: ó tots cristianets ó tots morts.

—Y després per qué un monárquich de conviccions tan arreladas com D. Segimón, ha de permetre qu' estiguin en vaga els quatre reys dels jochs de cartas?

Escapes, remena, y si l' orella de 'n Jordi se'n resent que se la xupi ab árnica!

La pluja ha desbaratat las festas de Barcelona. Se veu que la Verge de la Merce no està per festas. O tal vegada no té prou influència en la Cort celestial per evitar que se 'ns remulli. Valdrà la pena de que 'ls perdigots ho avergassen, ells qu' están en tan bonas relacions ab la gent de iglesia, y si resultés, com es de temer, que aixó de remullarnos es obra de Santa Eularia, justament ofesa per haverla destituida del patronatge de Barcelona, no queda més remed que donarli una satisfacció.

De totes maneras s'han ben fastidiat els que gastant un dineral guarniren els carrers, ab l' idea de fer un bon negocí. Tots à una diuhen lo mateix: hem fet menos quartos qu' en els días ordinaries...

Això sense contar ab l' estrago que la pluja ha produhit en els guarniments, deixantlos que ja casi no son bons ni pel carro de las escombraries.

Els únichs que ho han entès son els autors de la masía catalana del carrer de Sepúlveda. Ab tanta pluja se 'ls han posat unas hortalissas que donan gust de mirar.

Lo que té ser previsor!

Un metje examina à un malalt, y fa una mueca de desconfiança.

El malalt l' observa y li diu:

—Tinch valor per tot: per consegüent li agrahiré que no m' amagui res. ¿Quina enfermetat es la meva?

El metje:—Li diré ab tota franquesa. Vosté té una tisis galopant.

El malalt:—¿Galopant, diu?... Escolti, Sr. Doctor: y que no pot fer alguna cosa per posármela al trot?

Un pagés portava la bandera en una professió de pregaries pera que no 's gelessin las vinyas.

Y com sigui que la professió passava per la seva propietat, palpà de passada algunes sarmants, y al veure que ja estaven gelats, reboté la bandera per terra y s' esquitllà diuent:

—Que carregui ab el mort qui vulgui, que lo qu' es à mi, ja no hi ha professió que m' salvi.

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO

1.* XARADA.—Com-pa-si-ó.

2.* ANAGRAMA.—Pau-Pua.

3.* GEROGLÍFICH.—La Marsellesa.

Han devinat totas ó part de las solucions del número anterior, els caballers: Lluís Figuerola Marsal, Julio Blás y Juan Tornafoc.

XARADA

Mineral de molta estima
invers prima.

Un pronom possessiu dona

la segona.

Y es igual que la primera

la tercera.

Si del Tot vas al darrera,

bon lector endevinare,

de trobarlo la manera,

no tindrás de rumiar gaire,

qu' es el nom l' Hu-dos-tercera

del polítich més xerrare.

UN INSPIRANT À FRÉGOLI

MUDANSA

Prés à Roma diu qu' està

tot ab d;

es una noya que sé

tot ab e;

pochs fumadors fan servir

tot ab i.

J. COSTA POMÉS

TRENCA-CLOSCAS

A LOLA GUMA DEC. GRANÉ
PIERA

Un drama català y 'ls noms y apellidos de son autor.
J. CASSI DE LAS TORRES
ROMBO

Primera ratlla vertical y horizontal: Consonant.—2.
Nom d' home.—3.* Vegetal.—4.* Nom de dona.—5.* Ordinal en femení.—6.* Membre de volàtil.—7.* Vocal.

N. DE TONA

INTRÍNGULIS

Buscar una paraula que anantli trayent una lletra del darrera, donqui 'ls següents resultat: 1. Nom de dona.—2. Id. de home, en francès.—3. Id. id., en català.—4. Aliment.—5. Consonant.

PEPITO 'L RAYO

GEROGLÍFICH

K K K K

COCO

TIN

gos

SCHOTISCH

F. JOAKÉT

CORRESPONDENCIA

Caballers: J. Vallés C., J. Damiá, F. Arinayre, Ramón Moragas, Un estudiant tarragoní, Joseph Alqué, Ll. Figuerola, Torrents de Mataró, P. Vilalta, F. Jonet, Cassa-aranys, Juan Seman, Julio Palau y Ximenéz, Un viatjant, Lluís Gifre, L' Antonet de 'n Panaguile, Un ferrater de Figueras, En Jordi y la Soledad, Juan Tornafoc, M. Labij y J. P. (a) Verdum: Tai faràs tal trobarás.

Caballers: E. Tubau, J. Moret de Gracia y Un pedre gat: Pochs y bons; això vā bé.

Caballer: Joseph Trilla: El seu dibuix es massa edificiós.—J. Martí (Tarrasa): No arriba.—B. Ramentol: Es en nostre poder y tantas gracies.—Antolí B. Ribot: Té un agre-dols com lo de 'n Rusífol, però no se sembla en rès perque lo de vosté casi tot es agre.—F. Elies Alguer: ¡Pobre Zola! Sí, es veritat; però ja sab que nosaltres als morts els acostumem à deixar estar tranquil·s respecte à coronas poètiques.—Bufalull: ¡Quina mania ab els tranvías! Vosté penderà mal...—Enrich Mestres: Doncha, miri, per ser la primera vegada no ho ha deixat de fer bastant malament.—Modest Abril: No, señor, no podrà anar.—Lluís Figuerola de Sans: Es precisa molta voluntat per reincidir, de tots modos, ab temps y d'això maduren las nespresa.—Teodor: Grace; la guardarem per la diada.—R. Arias: Si tenim temps d' arreglarlo, anirà.—J. Llach: No 'ns acaba d' agradar.—E. Tosca: El pensament va més bé que l' execució.—Paco Cucuru: No resulta.—A. Llauradó M.: No hi ha res aprofitable.—Montalbí: Es bastant desculpada.—Pau Pastanya: Es incorrecta.—Enrich M. Gener: Els que estan bé tenen poca gracia y viceversa.—Máximo Electra: No 'ns electrissa prou.—Oriola Ribas: Molt bé; se la facilita.—Sísket D. Payà: Casi tots se aprofitaran.—Josep de Vilafranca: Es desencísist y pobre.

—Carlos Martí: Rebut y gracies.—Antoni de Massana: Lo d' aquesta semanera vs. bé.—Q. Malleu: No recordém en el moment el deat que se li va donar. Ab tot, disposi d' ell... com si fos seu. Celebrém el nombrament.—Nas de Prunk: Rebut y gracies.—J. Farrés Gairal: Na faré tráa.—Andresito: Igualment.—S. T. (Sant Andreu): L' últim article «Sessió model», no 'ns serveix: els altres veurém de aprofitarlos.

Imprenta de LA CAMPANA y LA ESQUILLA, oficina del Olm, número 8.

Tinta Ch. Lorilleus y C.*